

Član 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
SKUPŠTINA

Broj: 02-01-XVIII-057/06
 Mostar, 16. marta 2006. godine

Predsjedavajući
 Omer Čevra, s.r.

28**ZAKON**
**O ZAŠTITI KULTURNO-
 HISTORIJSKOG NASLJEĐA U
 HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM
 KANTONU**
I. OPŠTE ODREDBE**Član 1.**

Ovim se Zakonom uređuju pojam kulturno-historijskog nasljeđa (u daljem tekstu: kulturno nasljeđe) i jedinstvene osnove zaštite, očuvanja, korištenja i obnove kulturnog nasljeđa, obaveze i prava imatelja dobara kulturnog nasljeđa, obavljanje stručnih i upravnih poslova, finansiranje zaštite i očuvanja kulturnog nasljeđa i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnog nasljeđa na području Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Odredbe ovoga zakona neće se primjenjivati u pogledu dobara kulturno-historijskog nasljeđa koja su proglašena nacionalnim spomenicima od strane komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, kao ni spomenicima kulture ili zaštićenih graditeljskih cjelina upisanih u Svjetsko kulturno nasljeđe UNESCO-a u pogledu zaštite, konzervacije, revitalizacije, sanacije, ekonomskog ili bilo kojeg drugog iskorištavanja.

Član 2.

Kulturno nasljeđe stavlja se pod zaštitu prema odredbama ovog i drugih zakona koji regulišu ovu oblast. Kulturno nasljeđe zaštićeno je samim zakonom, bez obzira na vlasništvo, prethodnu zaštitu i registraciju.

II. DOBRA NASLJEĐA**Član 3.**

Kulturno nasljeđe je od interesa za Kanton i uživa njegovu naročitu zaštitu.

Kulturno nasljeđe u smislu ovog zakona je:

- pokretne i nepokretne stvari, te njihove grupe i cjeline od posebnog historijskog, umjetničkog, paleontološkog, arheološkog, arhitektonskog, etnografskog, kulturnog i naučnog značaja,
- nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva, kao i dokumentacija i bibliografskog nasljeđa,
- metodom rekonstrukcije ponovo uspostavljena nekretnina koja je porušena namjerno ili zbog elementarne nepogode, a koja je prije rušenja imala status zaštićenog dobra nasljeđa ili status dobra nasljeđa pod prethodnom zaštitom,
- objekt ili prostor u kojem se trajno čuvaju dobra nasljeđa ili izvorna dokumentacija.

Član 4.

Nepokretna kulturna dobra mogu biti:

- a) grad, selo, naselje ili njihovi dijelovi;
- b) građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolinom;
- c) elementi historijske opreme naselja;
- d) područje, mjesto, spomenik i obilježje u vezi s historijskim događajima i licima;
- e) arheološko nalazište i arheološka zona, uključujući i podvodna nalazišta i zone;
- f) područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima;
- g) krajolik ili njegov dio koji sadrži historijski karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru;
- h) vrtovi, perivoji i parkovi;
- i) tehnički objekt s uređajima i drugi slični objekti.

Član 5.

Pokretna kulturna dobra mogu biti:

- a) zbirka predmeta u muzejima, galerijama, biblioteka i drugim ustanovama, kao i u drugim pravnim licima, te državnim i upravnim organima uključujući i kod fizičkih lica;
- b) inventar i predmeti sakralne prirode;
- c) arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma i rukopisi;
- d) filmovi;
- e) antologijska djela likovnih i primijenjenih umjetnosti i dizajna;
- f) etnografski predmeti;
- g) stare i rijetke knjige, novac, vrijednosni papiri, poštanske marke i druga štampa;
- h) dokumentacija o kulturnim dobrima;
- i) pozorišni rekviziti, skice, kostimi i sl.;

- j) upotrebnih predmeta (namještaj, odjeća, oružje i sl.), saobraćajna i prevozna sredstva i uređaji, predmeti koji su značajna svjedočanstva razvoja nauke i tehnologije.

Član 6.

Nematerijalna kulturna dobra mogu biti:

- jezik, dijalekti, govori i toponimika, te usmena književnost svih vrsta;
- folklorno stvaralaštvo u području muzike, plesa, predaje, igara, obreda, običaja, kao i druge tradicionalne narodne vrednote;
- tradicijaska umijeća i obrti.

Očuvanje nematerijalnih kulturnih dobara provodi se izradom i čuvanjem zapisa o njima, kao i poticanjem njihova prenošenja i njegovanja u izvornim i drugim sredinama.

III. ZAŠTITA DOBARA NASLJEĐA

Član 7.

Svrha zaštite kulturnog nasljeđa:

- zaštita i očuvanje kulturnog nasljeđa u neokrnjenom i izvornom stanju, te prenošenje kulturnog nasljeđa budućim naraštajima;
- stvaranje povoljnijih uslova za opstanak kulturnog nasljeđa i poduzimanje mjera potrebnih za njihovo redovno održavanje;
- sprečavanje svake radnje kojom bi se direktno ili indirektno mogla promijeniti svojstva, oblik, značenje i izgled dobra kulturnog nasljeđa i time ugroziti njihovu vrijednost.

Član 8.

Pod zaštitom dobara kulturno-historijskog nasljeđa podrazumijeva se:

- evidentiranje, istraživanje i valorizacija dobara koja uživaju prethodnu zaštitu;
- utvrđivanje svojstva dobara;
- proglašenje dobara zaštićenim;
- vođenje registra i dokumentacije;
- čuvanje, održavanje i pravilno korištenje dobara;
- sprečavanje uništenja dobara i zabrana svake radnje kojom bi se mogao posredno ili neposredno promijeniti oblik ili narušiti svojstvo dobara;
- konzervacija i restauracija, adaptacija, revitalizacija i rekonstrukcija dobara;
- zabrana trajnog iznošenja dobara i ograničenje njihova privremenog iznošenja iz zemlje;
- provedba drugih mjera za zaštitu dobara utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima, ugovorima i međunarodnim konvencijama.
- stalno praćenje stanja zaštićenih dobara kulturno-historijskog nasljeđa.

Član 9.

Dobra nasljeđa imaju sljedeći status:

- evidentirana potencijalna dobra nasljeđa,
- dobra nasljeđa pod prethodnom zaštitom,
- zaštićena dobra nasljeđa.

Član 10.

Svako pravno i fizičko lice dužno je prijaviti potencijalno dobro nasljeđa organu ili službi iz čl. 59. i 60. ovog Zakona, te omogućiti Zavodu za zaštitu kulturno-historijskog nasljeđa HNK (u daljem tekstu: Zavod) da to dobro pregleda i uzme podatke potrebne za evidenciju i dokumentaciju.

Organ ili služba iz prethodnog stava obavezan je odmah po prijemu prijave potencijalnog dobra nasljeđa obavijestiti Zavod o njenoj sadržini.

Član 11.

Prijavljeno potencijalno dobro nasljeđa evidentira Zavod.

Pod evidencijom podrazumijeva se unosenje podataka značajnih za potencijalno dobro nasljeđa na propisanom obrascu.

Evidentirano potencijalno dobro nasljeđa ne smije se uništiti, izmijeniti ili umanjiti neko od njegovih svojstava, niti se može iznositi iz zemlje bez dozvole.

Član 12.

Na osnovu podataka iz evidencije iz člana 11. stav 2. ovog zakona Zavod izdaje rješenje o stavljanju dobra nasljeđa pod prethodnu zaštitu.

Prethodnom zaštitom su pravno zaštićena sva dobra nasljeđa i prije njihova upisa u Registar kulturnih dobara.

Rješenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se vlasniku dobra nasljeđa, nadležnoj službi za prostorno uređenje, ako se radi o lokalitetu ili nekretnini, kao i drugim nadležnim službama i organima ako se radi o pokretnoj stvari.

Imatelj dobra nasljeđa jest svako pravno i fizičko lice koje na bilo koji način i po bilo kojoj osnovi drži zaštićeno dobro.

U provođenju mjera zaštite dobro nasljeđa pod prethodnom zaštitom izjednačeno je sa zaštićenim dobrom nasljeđa.

Član 13.

Pod valorizacijom dobra nasljeđa, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se naučna i stručna ocjena prikupljenih podataka u cilju utvrđivanja svojstva dobra nasljeđa (značenje, funkcija, starost dobra nasljeđa i druga svojstva iz člana 3. ovog zakona).

Elaborat o valorizaciji obavežno sadrži i prijedlog kategorije dobra nasljeđa, foto i arhitektonsku dokumentaciju i procjenu neophodnih troškova zaštite.

Prijedlog kategorije dobra nasljeđa, Zavod daje na osnovu Pravilnika o kriterijima za kategorizaciju dobara nasljeđa koji donosi Vlada HNK na prijedlog ministra nadležnog za poslove kulture.

Zavod je obavezan pripremiti elaborat o valorizaciji u roku od jedne godine od stavljanja dobra nasljeđa pod prethodnu zaštitu.

Član 14.

Na osnovi evidencije, rješenja o stavljanju dobra nasljeđa pod prethodnu zaštitu i elaborata o valorizaciji Zavod najkasnije u roku od 5 godina od dana stavljanja dobra nasljeđa pod prethodnu zaštitu, podnosi prijedlog za stavljanja dobra nasljeđa pod zaštitu Kantona.

Član 15.

Dobra nasljeđa koja se nalaze na području Kantona svrstavaju se u tri kategorije:

I kategorija: dobra od najvećeg značaja za građane i narode Bosne i Hercegovine;

II kategorija: dobra od velikog značaja za građane i narode Bosne i Hercegovine;

III kategorija: ostala značajna dobra.

Član 16.

Zavod podnosi prijedlog za stavljanje dobra nasljeđa pod zaštitu Skupštini Kantona.

Prijedlog iz prethodnog stava sadrži: naziv dobra, opis dobra sa osnovnom dokumentacijom iz Elaborata o valorizaciji i granice dobra sa zaštitnim pojasom i odgovarajuće katastarske i zemljišno-knjižne podatke, kategoriju, mjere za zaštitu, korištenje i obnovu dobra sa osnovnim tehničkim i finansijskim pokazateljima, ime i prezime, odnosno naziv vlasnika dobra i kome bi se dobro trebalo povjeriti na čuvanje.

Član 17.

Skupština Kantona, Zavod ili drugo zainteresovano lice može podnijeti peticiju radi utvrđivanja imovine kao nacionalnog spomenika pred Komisijom za zaštitu nacionalnih spomenika BiH u skladu sa Aneksom VIII Daytonskog sporazuma i pravilima Komisije.

Skupština Kantona može podnijeti inicijativu Parlamentu FBiH radi pripremanja prijedloga za nominiranje dobra nasljeđa u listu svjetskog nasljeđa pred nadležnim organom UNESCO-a.

U ostvarivanju svojih ovlasti Skupština kantona i Zavod surađuju sa komisijom za zaštitu nacionalnih spomenika u skladu sa aneksom 8 Dejtonskog mirovnog sporazuma i pravila komisije.

Član 18.

Odluku o stavljanju dobra nasljeđa pod zaštitu Kantona donosi Skupština Kantona.

Odluka iz stava 1. ovog člana objavljuje se u službenim novinama Kantona.

Član 19.

Odluka o stavljanju dobra nasljeđa pod zaštitu sadrži:

- a) broj i datum odluke o stavljanju dobra nasljeđa pod zaštitu,
- b) naziv dobra nasljeđa,
- c) opis dobra sa osnovnom dokumentacijom iz Elaborata o valorizaciji,
- d) granice dobra nasljeđa sa zaštitnim pojasom i odgovarajuće katastarske i zemljišno-knjižne podatke,
- e) kategoriju dobra nasljeđa,
- f) mjere za zaštitu, korištenje i obnovu dobra nasljeđa sa osnovnim tehničkim i finansijskim pokazateljima,
- g) ime i prezime, odnosno naziv vlasnika dobra nasljeđa i kome bi se trebalo povjeriti na čuvanje,
- h) obaveze Kantonalnog zavoda,
- i) obaveze vlasnika dobra nasljeđa,
- j) obaveze Skupštine Kantona, a posebno obaveze finansijske prirode,
- k) ograničenje prava korištenja dobrom nasljeđa, kao i visinu eventualno ugovorene nadoknade zbog ograničenja,
- l) namjenu dobra nasljeđa i mjere zaštite koje je neophodno preduzeti,
- m) sankcije zbog nepridržavanja ugovorenih obaveza,
- n) druga pitanja od značaja za zaštitu i unaprjeđenje dobra nasljeđa,
- o) broj i datum odluke o stavljanju dobra nasljeđa pod prethodnu zaštitu.

Na osnovu odluke iz prethodnog stava vrši se upis u Registar dobara nasljeđa iz člana 63. ovog zakona.

Član 20.

Zavod utvrđuje način obilježavanja zaštićenih dobara nasljeđa i vrši njihovo obilježavanje u skladu s međunarodnim standardima.

Član 21.

Ako za područje zaštićenog lokaliteta ili nekretine ne postoji odgovarajući dokument prostornog uređenja, odluka o stavljanju dobra nasljeđa pod zaštitu obavezno sadrži i odredbu o zaštiti određenog pojasa oko tog dobra nasljeđa (u daljnjem tekstu: zaštitni pojas), koji se ne smije koristiti u svrhe koje nisu u skladu s prirodom, namjenom ili značenjem dobra nasljeđa ili koje mogu dovesti do njegova oštećenja ili umanjenja vrijednosti.

Dok se odgovarajućim dokumentom prostornog uređenja ne utvrdi drukčije, širinu zaštitnog pojasa utvrđuje rješenjem Zavoda.

Član 22.

U postupku izrade prostornih i urbanističkih planova Zavod je dužan organu koje je saglasno propisima o prostornom uređenju, nadležan za izradu tih planova, dostaviti pravovremeno elaborat o zaštiti i korištenju zaštićenog lokaliteta ili nekretnine, kao i područja na kojem se to dobro nasljeđa nalazi, radi preduzimanja odgovarajućih mjera.

Elaborat iz stava 1. ovog člana sadrži:

- a) pregled zaštićenih lokaliteta i nekretnina na određenom području Kantona,
- b) opis svakog naznačenog dobra nasljeđa,
- c) valorizaciju prostora i dobra nasljeđa,
- d) mjere zaštite koje je nužno preduzeti.

Član 23.

Zabranjeno je bez prethodnog odobrenja Zavoda izvršiti promjene na dobru nasljeđa, kao i njegovoj neposrednoj blizini, odnosno narušavati cjelovitost dobra nasljeđa.

Zabranjeno je iskopavati, premiještati, uklanjati, pokrivati drugom građevinom ili sadnicama ili na drugi način mijenjati i oštećivati dobra nasljeđa i zaštitni pojas, te bitno mijenjati zavičajni krajolik i sliku mjesta.

Kao radnje iz stava 1. ovog člana smatraju se i konzerviranje, restauriranje, rekonstrukcija, sanacija i adaptacija dobra nasljeđa.

Prethodno odobrenje Kantonalnog zavoda potrebno je i za gradnju na području zaštićene kulturno - historijske cjeline.

Član 24.

Bez saglasnosti Zavoda ne mogu se izvoditi radovi na:

- a) zaštićenom lokalitetu, nekretnini i u zaštitnom pojasu, kojima bi se indirektno ili direktno mogao izmijeniti izgled, autentičnost, izvornost ili drugo svojstvo tog dobra nasljeđa;
- b) na području gdje se opravdano pretpostavlja mogućnost pronalazanja dobra nasljeđa.

Pod radovima u smislu alineje 1. stava 1. ovog člana podrazumijeva se i postavljanje reklama, rasvjete, panoa i drugog mobilijara.

Rješenje kojim Zavod daje saglasnost za izvođenje radova na zaštićenom lokalitetu, nekretnini i u zaštitnom pojasu, kao i na području iz alineje 2. stava 1. ovog člana obavezno sadrži i mjere zaštite.

U slučaju kada se izvođač radova ne pridržava mjera zaštite u smislu stava 3. ovog člana ili ako izvodi radove na zaštićenom lokalitetu, nekretnini ili u zaštitnom pojasu kao i na području iz alineje 2. stav 1. ovog člana bez saglasnosti Zavoda, ovaj Zavod je dužan pokrenuti postupak za obustavu radova dok se ne obezbijede utvrđene mjere zaštite, kao i zatražiti da izvođač radova nadoknadi pričinjenu štetu.

Član 25.

Za preduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra, za koje je prema posebnom propisu obavezna urbanistička saglasnost, potrebno je u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti pribaviti posebne uslove zaštite dobra nasljeđa.

Član 26.

Kada se tokom izvođenja radova pojavi nepredviđena opasnost za zaštićeno dobro nasljeđa ili se otkrije potencijalno dobro nasljeđa, izvođač radova je dužan bez odgađanja obustaviti radove i o tome obavijestiti Zavod.

Obustava radova u smislu stava 1. ovog člana traje dok Zavod ne utvrdi mjere zaštite, ali ne duže od 60 dana.

Izvođač radova snosi troškove mjera zaštite u smislu ovog člana.

Član 27.

Radnje odnosno mjere iz alineje g. člana 8. ovog zakona provodi stručno pravno, odnosno fizičko lice, pod neposrednim nadzorom i uputama Zavoda.

Izuzetno, radnje, odnosno mjere iz stava 1. ovog člana može sprovoditi neposredno Zavod, ako ima odgovarajuću opremu i stručne kadrove.

Član 28.

Arheološka iskapanja i istraživanja mogu se obavljati samo na temelju odobrenja koje rješenjem daje Zavod.

Odobrenje iz stava 1. ovog člana se može izdati samo pravnim i fizičkim licima koji ispunjavaju uslove stručne osposobljenosti za obavljanje takvih radova, te ako su osigurana potrebna materijalna i tehnička sredstva za obavljanje radova, konzerviranje nalaza, uređenje i predstavljanje nalazišta i nalaza.

Rješenjem iz stava 1. ovoga člana određuje se područje na kojem se mogu izvoditi radovi, opseg i vrsta radova, uslovi pod kojima se mogu izvoditi, kao i rok za izvođenje radova, mjesto pohrane pokretnog arheološkog materijala i rok u kojem se Zavodu treba obavezno podnijeti izvještaj o izvršenim radovima.

Ministar nadležan za poslove kulture donosi Pravilnik o tehničkim i kadrovskim uslovima za vršenje arheoloških istraživanja na prijedlog Zavoda.

Član 29.

Odredbe ovoga zakona kojima se uređuju arheološka iskapanja i istraživanja primjenjuju se i na podvodna arheološka istraživanja.

Član 30.

Ako se izvode arheološka iskapanja i istraživanja bez odobrenja ili protivno uslovima utvrđenim u

odobrenju, Zavod će donijeti rješenje o privremenoj obustavi radova na nalazištu, sve dok se ne otklone uočeni nedostaci, a protiv izvođača radova Zavod će podnijeti zahtjev za pokretanje krivičnog postupka.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovoga člana ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 31.

Lučka kapetanija prije izdavanja dozvole za vađenje potonulih stvari mora pribaviti mišljenje Zavoda da se ne radi o vađenju potonulih stvari koje imaju ili za koje se pretpostavlja da ima svojstvo dobra nasljeđa.

Član 32.

Dobra nasljeđa pronađena prilikom arheoloških istraživanja ili pri drugim radovima ili slučajno nađena vlasništvo su Kantona.

Nalazač je dužan da pronađeno dobro nasljeđa preda Zavodu uz pravo na odgovarajuću nagradu u skladu s Pravilnikom o nagrađivanju nalazača dobra nasljeđa koji donosi ministar nadležan za poslove kulture uz saglasnost Vlade Kantona.

Nagrada iz prethodnog stava pripada nalazaču dobra nasljeđa ako pronađeno potencijalno dobro nasljeđa bude stavljeno pod zaštitu.

Tu nagradu podmiruje ustanova koja je nađeno dobro nasljeđa primila na korištenje.

IV. KORIŠTENJE DOBRA NASLJEĐA

Član 33.

Korištenje dobara nasljeđa podrazumijeva stvaranje određenih uslova koji omogućavaju da zaštićena dobra kulturno-historijskog nasljeđa budu dostupna javnosti radi zadovoljavanja odgojno-obrazovnih, kulturnih, vjerskih, umjetničkih i naučnih potreba, kao i za zadovoljavanje potreba privrednih aktivnosti ako je dobro nasljeđa, na odgovarajući način, prilagođeno za zadovoljavanje tih potreba.

Dobro nasljeđa ne smije se koristiti na način koji je suprotan izvornoj namjeni dobra ili želji vlasnika, odnosno donatora, posebno ako se vrijeđaju nacionalna ili vjerska osjećanja građana, ili se korištenjem dobra oštećuje ili umanjuje njegova autentičnost i vrijednost ili skrnavi njegovo značenje.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na zaštitni pojas.

Član 34.

Nekretnina koja predstavlja dobro nasljeđa može se postupkom revitalizacije ili rekonstrukcije prilagoditi savremenim potrebama i namjenama za: biblioteku, muzej, izložbu, održavanje predstava, koncerata, organizovanje predavanja i slične namjene, kao i za obavljanje ugostiteljsko-turističke djelatnosti.

Prilagođavanje dobra nasljeđa za određene potrebe i namjene, te promjena namjene može se vršiti samo uz prethodnu saglasnost Zavoda i pod uslovima koje Zavod odredi rješenjem.

Ako vlasnik koristi dobro nasljeđa protivno namjeni, te zbog toga nastane šteta na dobru nasljeđa, Zavod može obavezati rješenjem vlasnika da štetu otkloni povratom dobra nasljeđa u prvobitno stanje, ako je to moguće.

Član 35.

Pokretne stvari koje predstavljaju dobro nasljeđa mogu se koristiti za izlaganje putem stalnih ili povremenih izložbi za odgojno-obrazovne i turističko-propagandne svrhe i za naučnu obradu.

Namjenu i način upotrebe može Zavod utvrditi i za pokretno kulturno dobro, kad ocijeni da je to potrebno.

V. PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA DOBRA NASLJEĐA

Član 36.

Za nepokretno i pokretno dobro kulturno-historijskog nasljeđa mora biti utvrđen vlasnik.

Ako dobro nasljeđa nema vlasnika ili se on ne može utvrditi ili je nepoznat ili dobro ostane bez vlasnika, vlasnikom postaje Kanton.

Član 37.

Vlasnik dobra nasljeđa obavezan je:

- dobro nasljeđa brižljivo čuvati i starati se o njegovom ispravnom održavanju,
- o svom trošku vršiti uobičajene tekuće popravke,
- provoditi mjere zaštite utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima,
- o svim promjenama na kulturnom dobru, oštećenju ili uništenju, te o nestanku ili krađi kulturnog dobra, odmah, a najkasnije sljedećeg dana obavijestiti nadležni organ,
- dopustiti stručna i naučna istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i provođenje mjera tehničke zaštite,
- omogućiti dostupnost kulturnog dobra javnosti,
- očuvati cjelovitost zaštićene zbirke pokretnih dobara Kulturnog nasljeđa,
- izvršavati sve druge obaveze propisane ovim Zakonom i drugim propisima

Kada vlasnik dobra nasljeđa ne izvršava svoje obaveze u smislu stava 1. ovog člana, Zavod će ga opomenuti i odrediti mu rok za preduzimanje određenih mjera, odnosno radnji.

Ako vlasnik ne postupi u skladu s opomenom u smislu stava 2. ovog člana, Zavod će preduzeti potrebne mjere, odnosno radnje o trošku vlasnika dobra nasljeđa.

Član 38.

Vlasnik dobra nasljeđa, u skladu s ovim Zakonom ima pravo:

- a) koristiti i raspolagati dobrom nasljeđa,
- b) od Zavoda i ustanova za zaštitu dobiti besplatnu stručnu pomoć i uputstva za pravilno održavanje i čuvanje dobra nasljeđa, uključujući i stručni pregled dobra nasljeđa,
- c) na naknadu troškova koji prelaze uobičajene troškove redovnog održavanja zaštićenog dobra nasljeđa,
- d) na naknadu za korištenje dobra nasljeđa u propagandne, reklamne, turističke i druge svrhe, u skladu s ugovorom koji vlasnik dobra nasljeđa zaključuje s korisnikom.

Član 39.

Ako troškovi čuvanja i redovnog održavanja dobra nasljeđa premašuju prihode ili druge koristi koje vlasnik ima od tog dobra, te će troškove preuzeti Skupština Kantona za dobro zaštite pod zaštitom, odnosno Zavod za dobro nasljeđa pod prethodnom zaštitom, u skladu s ugovorom koji Skupština Kantona, odnosno Zavod zaključuje sa vlasnikom dobra nasljeđa.

Kada je vlasnik zaštitnog pojasa različit od vlasnika dobra nasljeđa, Zavod zaključuje ugovor o zaštiti i sa vlasnikom zaštitnog pojasa.

Član 40.

U slučaju spora o korištenju predmeta iskopanih ili nađenih prilikom arheoloških iskopavanja i drugih radova ministarstvo nadležno za poslove kulture će dati mišljenje s prijedlogom mjesta korištenja i zaštite otkrivenih dobara nasljeđa, zavisno od njihovog porijekla, značenja, kategorije i odnosa naspram drugih sličnih dobara nasljeđa.

VI. OGRANIČENJA PRAVA VLASNIŠTVA, KORIŠTENJA I PROMETA DOBARA NASLJEĐA
Član 41.

Vlasništvo na dobru nasljeđa može se ograničiti radi zaštite i očuvanja dobra nasljeđa u slučajevima utvrđenim ovim Zakonom.

Vlasništvo na dobru nasljeđa može se ograničiti obzirom na posjed, korištenje i promet dobrom nasljeđa.

Član 42.

- Posjed dobra nasljeđa može se ograničiti radi:
- a) dokumentovanja i istraživanja dobra nasljeđa,
 - b) provedbe mjera zaštite i očuvanja dobra nasljeđa,

- c) omogućavanja dostupnosti dobra nasljeđa javnosti.

Upotreba kulturnoga dobra može se ograničiti radi sprječavanja promjene namjene kojom se kulturno dobro dovodi u izravnu opasnost.

Ograničenje prometa dobrima nasljeđa su:

- a) posebne obaveze prodavaoca dobra nasljeđa, posrednika u kupoprodaji dobra nasljeđa i kupca,
- b) pravo prvotokupa,
- c) obaveza povrata budžetskih sredstava uložених u zaštitu i očuvanje dobra nasljeđa prije njegove prodaje,
- d) ograničavanje uvoza i iznošenja dobra nasljeđa.

Član 43.

Vlasnik dobra nasljeđa mora omogućiti istraživanje i dokumentiranje dobra nasljeđa, kao i provođenje mjera zaštite i očuvanja dobra nasljeđa osobi koja za to ima odobrenje Zavoda.

Za ograničenja iz stava 1. ovoga člana vlasnik nema pravo na nadoknadu, osim u slučajevima kada dokaže da je zbog toga pretrpio štetu.

Član 44.

Vlasnik dobra nasljeđa dužan je privremeno dati u posjed pokretno dobro nasljeđa radi njegova izlaganja, odnosno omogućiti posjećivanje nepokretnog kulturnog dobra radi razgledavanja.

Na prijedlog organizatora izlaganja ili posjećivanja Zavod može rješenjem narediti vlasniku privremeno davanje u posjed kulturnoga dobra.

Žalba na rješenje iz stava 2. ovoga člana ne odgađa izvršenje rješenja.

Vlasnik i organizator izlaganja odnosno posjećivanja, sklopit će ugovor, kojim se pored ostalih ugovornih obaveza, utvrđuje način postupanja s dobrom nasljeđa i davanje garancija za slučaj oštećenja, uništenja, krađe ili nestanka kulturnog dobra, kao i obaveza obezbjeđenja dobra nasljeđa kod osiguravajućeg društva.

Vlasnik dobra nasljeđa može tražiti da procjenu vrijednosti obavi Zavod.

Sve troškove u vezi s izlaganjem, odnosno posjećivanjem dobra nasljeđa, dužan je podmiriti organizator, ako ugovorom sklopljenim između vlasnika dobra nasljeđa i organizatora nije drukčije utvrđeno.

Član 45.

Vlasnik zaštićenog dobra dužan je svaku namjeru premještanja dobra prijaviti Zavodu najkasnije trideset (30) dana prije premještanja.

Zavod može zabraniti premještanje zaštićenog kulturnog dobra ako utvrdi da bi se time moglo oštetiti ili ako smatra da postoji poseban razlog da se dobro ne premješta.

Član 46.

Pravna i fizička lica ne smiju započeti obavljanje poslovne djelatnosti u prostoru koji se nalazi unutar nepokretnog kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-historijske cjeline bez prethodnog odobrenja Zavoda.

Odobrenje iz stava 1. ovog člana potrebno je i za svaku promjenu namjene poslovnog prostora, odnosno promjenu djelatnosti.

Član 47.

Pod replikom kulturnog dobra podrazumijeva se svako oponašanje kulturnog dobra ili njegova prepoznatljivog dijela, bez obzira na mjerilo u odnosu na izvornik.

Odobrenje za izradu replike iz stava 1. ovoga člana rješenjem daje Zavod na zahtjev lica koje će izraditi repliku.

Rješenjem iz stava 2. ovoga člana Zavod će odrediti uslove za izradu replike, kao i uslove za stavljanje replike u promet.

Član 48.

Dobra nasljeđa, osim djela savremenog stvaralaštva, ne smiju se trajno iznositi u inostranstvo.

Dobra nasljeđa s područja Kantona mogu se privremeno iznositi u inostranstvo samo ako nadležno ministarstvo za poslove kulture da odobrenje kojim se utvrđuju uslovi iznošenja, obaveze vlasnika dobra nasljeđa, odnosno druga lica kojem se to dobro povjerava na čuvanje, a naročito da postoji jamstvo da će se to dobro vratiti na područje Kantona u određenom roku ili da postoji drugi relevantan interes da se dobro iznese iz zemlje. Prije odlučivanja o izdavanju odobrenja nadležno ministarstvo će pribaviti mišljenje Zavoda.

Mišljenje iz prethodnog stava sadrži naročito uslove iznošenja i rok vraćanja dobra nasljeđa, te obaveze vlasnika dobra nasljeđa, odnosno drugog lica kojem se to dobro povjerava na čuvanje.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, odobrenje za iznošenje djela savremenog stvaralaštva daje Zavod.

Član 49.

Nadležno ministarstvo je obavezno uspostaviti evidenciju izdatih odobrenja za privremeno iznošenje dobara nasljeđa u inostranstvo koja sadrži sljedeće podatke:

- a) broj i datum odobrenja,
- b) naziv dobra,
- c) opis dobra,
- d) uslovi iznošenja,
- e) naziv države u koju se dobro iznosi,
- f) razloge iznošenja,
- g) rok za povratak dobra,

- h) ime odnosno naziv lica kome se dobro daje,
- i) jamstvo da će se dobro vratiti u određenom roku.

Zavod je obavezan uspostaviti evidenciju djela savremene umjetnosti koja se privremeno ili trajno iznose u inostranstvo koja sadrži sljedeće podatke:

- a) broj i datum odobrenja,
- b) naziv djela savremene umjetnosti,
- c) opis djela,
- d) tehniku u kojoj je djelo savremene umjetnosti izrađeno,
- e) rok za njegov povratak, ako je riječ o privremenom iznošenju,
- f) ime, odnosno naziv lica kome se daje odobrenje za iznošenje.

Član 50.

Prodavac kulturnog dobra, kao i posrednik u kupoprodaji kulturnog dobra obavezan je kupcu:

- a) dati na znanje da je predmet kupoprodaje dobro nasljeđa zaštićeno prema odredbama ovog Zakona
- b) predočiti dokaz o vlasništvu dobra nasljeđa
- c) predočiti isprave o odricanju od prava prvoo-
tkupa prema ovom Zakonu.

Kupac kulturnog dobra dužan je obavijestiti Zavod gdje će se kupljeno dobro nasljeđa nalaziti.

Član 51.

Prilikom prodaje dobra pravo prvokupnje za zaštićeno dobro nasljeđa i dobro nasljeđa pod prethodnom zaštitom ima Kanton.

Poslove otkupa vrši Vlada Kantona.

Vlada Kantona je dužna po prethodnom mišljenju Zavoda u roku od šezdeset (60) dana obavijestiti prodavca prihvata li ponudu.

Ako u ovom roku vlasnik ne bude obaviješten, smatrat će se da ponuda nije prihvaćena.

Vlasnik zaštićenog dobra nasljeđa, odnosno dobra nasljeđa pod prethodnom zaštitom ne može to dobro prodati pod uslovima koji su povoljniji od uslova koje je ponudio organu iz stava 1. ovog člana. U protivnom, organ iz stava 2. ovog člana može u roku od 30 dana od dana saznanja tužbom nadležnom sudu pokrenuti spor za poništenje ugovora o kupoprodaji.

Član 52.

U slučaju prodaje zaštićenog dobra u svojini građana za čije su održavanje, opravak, konzervaciju ili restauraciju uložena društvena sredstva, vlasnik zaštićenog dobra dužan je prije prodaje nadoknaditi davaocu tih sredstava iznos za koji se zbog ulaganja povećala vrijednost zaštićenog dobra.

Član 53.

Odredbe ovog zakona o pravima i obavezama vlasnika dobra nasljeđa odnose se i na posjednika,

odnosno korisnika tog dobra, ako je vlasnik nepoznat, nedostupan ili je ugovorom prenio na posjednika, odnosno korisnika dobra nasljeđa prava i obaveze u smislu ovog zakona.

Član 54.

Ako to zahtjeva poseban interes Kantona svojina na nepokretnim zaštićenim dobrima nasljeđa može se oduzeti po odredbama posebnog zakona kojim se uređuje eksproprijacija.

Skupština Kantona donosi odluku iz prethodnog stava na prijedlog Vlade Kantona.

U pripremi prijedloga iz stava 1. ovog člana nadležno ministarstvo obavezno pribavlja mišljenje Zavoda.

Član 55.

Kada su ispunjeni uslovi za eksproprijaciju nekretnine iz prethodnog člana, Skupština Kantona na prijedlog vlasnika može odlučiti da se umjesto eksproprijacije samo ograniči pravo korištenja nepokretnosti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana Kanton je dužna nadoknaditi vlasniku štetu koja bi nastala tim ograničenjem. Visina štete utvrđuje se ugovorom između Kantona i vlasnika nekretnine.

U slučaju spora visinu štete utvrđuje nadležni sud.

VII. DOKUMENTOVANJE I PRAĆENJE STANJA KULTURNIH DOBARA

Član 56.

Za sva kulturna dobra Zavod izrađuje dokumentaciju radi njihove zaštite i očuvanja.

Ministar u čijoj je nadležnosti područje kulture propisuje nužni nivo dokumentacije i dokumentacijske standarde za pojedine vrste dobara nasljeđa, te uslove, način i postupak za njeno čuvanje i korištenje.

Član 57.

Dokumentacija o dobru nasljeđa može se dati na korištenje u službene svrhe, za naučno istraživanje i u publicističke svrhe, za potrebe nastave i izlaganja, te u druge opravdane svrhe.

Na korištenje se u načelu daju samo snimci dokumentacije koji se izrađuju na trošak tražioca.

Izuzetno od stava 2. ovoga člana, državnim organima ili ako to zahtjevaju naučne potrebe, može se na određeno vrijeme posuditi izvorna dokumentacija uz obavezu čuvanja, te izradu zaštitnog snimka na trošak tražioca i uz druge uslove propisane aktom iz prethodnog člana ovog Zakona.

Odobrenje za korištenje dokumentacije o dobrima nasljeđa daje Zavod, a za posuđivanje izvorne dokumentacije ministar kulture.

Član 58.

Ustanove koje obavljaju poslove zaštite i očuvanja dobara nasljeđa i vlasnici dobara nasljeđa dužni su u saradnji sa Zavodom obezbijediti:

- uslove radi zaštite i čuvanja kulturnih dobara za slučaj vandrednih okolnosti (oružanog sukoba, potresa, poplave, požara, ekoloških incidenata i katastrofa ili drugih vandrednih okolnosti),
- mjere za sprječavanje krađe, pljačke, protivpravnog prisvajanja kulturnih dobara na bilo koji način, kao i svih radnji čiji je cilj uništenje i oštećenje dobra nasljeđa.

VIII. SUBJEKTI ZAŠTITE NASLJEĐA

Član 59.

Nadležno ministarstvo stvara uslove za zaštitu, korištenje i obnovu nasljeđa, vrši inspeksijski nadzor i obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Član 60.

Stručne i s njima vezane upravne poslove zaštite, korištenja i obnove nasljeđa u smislu ovog zakona obavlja Zavod.

Stručne poslove zaštite, korištenja, obnove i očuvanja nasljeđa obavljaju arhivi, galerije, biblioteke, pravna lica osnovana za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova i druga pravna lica (u daljnjem tekstu: ustanove za zaštitu), u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovarajuća djelatnost (muzejska, arhivska i druga djelatnost) i osnivačkim aktom.

Određene poslove na očuvanju dobara nasljeđa mogu obavljati specijalizovana pravna i fizička lica koja imaju odgovarajuća stručna znanja u skladu sa ovim Zakonom.

Ustanovu za zaštitu iz prethodnog stava, može osnovati Kanton, Grad i općina sa područja Kantona u skladu sa svojim potrebama i sredstvima kojim raspolaže.

Prije donošenja odluke o osnivanju neke od organizacija za zaštitu iz stava 2. ovog člana predstavničko tijelo grada ili općine, odnosno Skupština Kantona se izjašnjava o elaboratu o opravdanosti osnivanja organizacije za zaštitu čiji obavezni dio čine troškovi potrebni za osnivanje i redovno obavljanje djelatnosti, kao i izvor i način njihovog osiguranja.

Elaborat iz prethodnog stava za potrebe vijeća obezbjeđuje služba uprave grada ili općine nadležna za poslove kulture sa područja Kantona, a za potrebe Skupštine Kantona nadležno ministarstvo.

Član 61.

Zavod se osniva Zakonom kao kantonalna upravna organizacija. Njoj se povjeravaju javne ovlasti da u skladu sa ovim zakonom odlučuje u pojedinačnim stvarima o pravima i obavezama pravnih i fizičkih lica.

Kada Zavod u okviru svoje djelatnosti odlučuje u pojedinačnim stvarima o pravima i obavezama pravnih i fizičkih lica, o žalbi protiv rješenja Zavoda odlučuje nadležno ministarstvo.

Zavod ne može početi obavljati djelatnost dok nadležno ministarstvo rješenjem ne utvrdi da su obezbijedeni sljedeći uslovi: odgovarajuće prostorije za rad i čuvanje dokumentacije, oprema za rad i odgovarajući kadrovi.

Bliži propis o uslovima iz stava 3. ovog člana donosi Vlada Kantona na prijedlog ministra nadležnog za poslove kulture.

Član 62.

Zavod, pored poslova utvrđenih ovim zakonom, obavlja i sljedeće poslove:

- a) razmatranje, proučavanje, istraživanje i naučnu obradu pojedinih pitanja zaštite spomenika kulture,
- b) vođenje centralne i zbirne evidencije podataka o stanju spomenika kulture, te utvrđivanje i predlaganje prioriteta u provođenju mjera zaštite,
- c) obavljanje stručnih poslova na utvrđivanju stanja kulturnih objekata,
- d) koordiniranje i provedbu mjera zaštite Kulturnog nasljeđa,
- e) obavljanje stručnog nadzora nad radom ustanova za zaštitu Kulturnog nasljeđa,
- f) obavljanje stručnog nadzora nad provođenjem zaštitnih mjera na spomenicima kulture,
- g) pružanje stručne pomoći ustanovama za zaštitu spomenika kulture,
- h) predlaganje donošenja odgovarajućih mjera i propisa u vezi sa zaštitom Kulturnog nasljeđa,
- i) vođenje centralne evidencije i Registra spomenika kulture, te prikupljanje dokumentacije o svim spomenicima kulture na teritoriju Kantona,
- j) predlaganje prioriteta izvedbe zaštitnih zahvata na spomenicima kulture, te u tu svrhu ocjenjivanje konzervatorske dokumentacije i dokumentacije za prostorne planove,
- k) obavljanje stručnih naučnih i informativnih radova iz područja zaštite Kulturnog nasljeđa,
- l) organizovanje i sudjelovanje na stručnim savjetovanjima i skupovima o pojedinim pitanjima zaštite Kulturnog nasljeđa kao i kursevima, seminarima i i sl. u svrhu stručnog usavršavanja radnika u ovom području,
- m) stručne ocjene i saglasnost kod revitalizacije pojedinih spomenika,

- n) obavljanje poslova za druge kantone na tržišnoj osnovi u slučaju da nije osnovan zavod za područje nekog kantona, a skupština tog kantona povjeri mu poslove očuvanja, zaštite i obnove nasljeđa,
- o) obavljanje i drugih stručnih poslova na zaštiti kulturno-historijskog nasljeđa u skladu sa zakonskim propisima.

Član 63.

Bliži propis o sadržaju, obliku i načinu vođenja Registra dobara nasljeđa i dobara nasljeđa pod prethodnom zaštitom donosi ministar nadležan za poslove kulture na prijedlog Zavoda.

IX. FINANSIRANJE DJELATNOSTI ZAVODA I USTANOVA ZA ZAŠTITU

Član 64.

Kanton osigurava sredstva za redovnu djelatnost Zavoda.

Kanton, Grad i općine s područja Kantona obezbjeđuju sredstva za redovnu djelatnost ustanova za zaštitu čiji su osnivači u okviru svojih budžeta.

Član 65.

Kanton može pružiti bespovratnu finansijsku pomoć za zaštitu, korištenje i obnovu dobara nasljeđa I i II kategorije iz sredstava međunarodnih kredita, donacija i drugih izvora.

Bespovratnu finansijsku pomoć iz prethodnog stavka odobrava Vlada Kantona.

Za namjene iz stava 1. ovog člana mogu se osnivati fondacije i zaklade u skladu s posebnim propisima.

Član 66.

Finansijska pomoć može se odobriti i za:

- a) održavanje i restauraciju dobara;
- b) evidentiranje i naučnu obradu dobra, te publiciranje rezultata rada;
- c) osposobljavanje stručnog kadra;
- d) podržavanje privatnih organizacija u djelatnostima koje služe ostvarivanju ciljeva ovog zakona.

Član 67.

Finansijska pomoć određuje se na osnovu značaja objekta, njegova stanja, njegove koristi, te nivoa zaštitnih mjera koje se namjeravaju provesti.

Vlada Kantona može odrediti u kojim slučajevima su mogući izuzeci.

Finansijska pomoć za održavanje i restauraciju može se odobriti pod uslovom da je dobro proglašeno zaštićenim.

X. NADZOR

Član 68.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši nadležno ministarstvo za poslove kulture putem inspektora za zaštitu dobara naslijeđa (u daljem tekstu: inspektor).

Član 69.

Inspeksijski nadzor obuhvaća naročito:

1. postojanje propisanih uslova za rad Zavoda i drugih ustanova za zaštitu dobara naslijeđa kao i drugih pravnih lica koja se bave istraživanjem, evidentiranjem, prikupljanjem, izlaganjem i prezentovanjem dobara naslijeđa;
2. vođenje propisane evidencije i dokumentacije;
3. donošenje upravnih mjera i kontrolu njihovog provođenja u slučajevima:
 - a) onemogućavanja pregledanja i uzimanja podataka o potencijalnom dobru naslijeđa (član 10. ovog Zakona),
 - b) uništenja, izmjene ili umanjnja nekog od svojstava evidentiranog potencijalnog dobra naslijeđa ili njegovog izvoza bez dozvole (član 11. stav 3.),
 - c) povrede određenog zaštitnog pojasa iz člana 21. stav 1. ovog zakona,
 - d) izvođenja radova na zaštićenom lokalitetu, nekretnini i u zaštitnom pojasu, odnosno na području gdje se opravdano pretpostavlja da se mogu pronaći dobra naslijeđa bez saglasnosti Zavoda (član 24. stav 1.)
 - e) nepridržavanja mjera zaštite koje je rješenjem odredio Zavod (član 24. stav 4.),
 - f) nastavak radova kada Zavod podnese zahtjev da se oni obustave iz razloga navedenih u članu 26. stav 1.,
 - g) u slučaju izvođenja arheoloških iskopavanja i istraživanja bez odobrenja Kantonalnog zavoda (član 28.),
 - h) obavljanje radova iz člana 23. ovog zakona bez odobrenja ili protivno odobrenju,
 - i) korištenja dobra naslijeđa suprotno izvornoj namjeni dobra ili želji vlasnika odnosno donatora, posebno ako se vrijeđaju nacionalna ili vjerska osjećanja građana ili se korištenjem dobra oštećuje ili umanjuje njegova autentičnost i vrijednost, ili skrnavi njegov značaj, odnosno protivno namjeni i uslovima korištenja koje rješenjem utvrdi Zavod (član 33. stav 2. i 3.),
 - j) promjene namjene dobra bez saglasnosti Zavoda (član 34.).

Član 70.

Za inspektora može biti postavljena osoba koja pored opštih uslova propisanih zakonom ispunjava i poseban uslov da ima stručnu spremu građevinskog, arhitektonskog, arheološkog ili smjera historije umjetnosti.

Član 71.

U vršenju inspeksijskog nadzora, inspektor je ovlašten narediti privremenu obustavu radova na potencijalnom dobru naslijeđa ili zaštićenom dobru naslijeđa.

Član 72.

Inspektor izdaje rješenje o privremenoj obustavi radova i u slučajevima iz čl. 24. 26. i 28. ovog zakona.

Član 73.

Protiv rješenja inspektora može se ministru nadležnom za poslove kulture uložiti žalba u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

Žalba protiv rješenja iz prethodnog stava ne odlaze njegovo izvršenje.

Član 74.

Nadležni organ unutrašnjih poslova dužan je, pod uslovima i na način određen zakonom, obezbijediti službena lica u cilju zaštite inspektora prilikom obavljanja poslova inspeksijske zaštite.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 75.

- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 10.000 KM kaznit će se lice i izvršilac radnje za prekršaj koji predstavlja težu povredu zakona ako:
 - a) uništi, izmijeni ili umanjni neko od svojstava potencijalnog dobra naslijeđa ili ga izveze bez dozvole (član 11.);
 - b) pronađena dobra naslijeđa ne predá Zavodu (član 32);
 - c) bez prethodne dozvole Zavoda za zaštitu naslijeđa iskopa, premjesti, ukloni, pokrije drugom građevinom ili sadnicama ili na drugi način promijeni i ošteti dobro naslijeđa i zaštitni pojas, te promijeni zavičajni krajolik i sliku mjesta (član 23.);
 - d) koristi dobro naslijeđa na način koji je suprotan izvornoj namjeni dobra ili želji vlasnika, odnosno donatora, a posebno ako se vrijeđaju nacionalna ili vjerska osjećanja građana, ili se korištenjem dobra oštećuje ili umanjuje njegova autentičnost i vrijednost, ili skrnavi njegov značaj (član 33.);

- e) prilagođava dobro nasljeđa za određene potrebe ili namjene bez prethodne saglasnosti Zavoda ili mimo uslova određenih u saglasnosti Zavoda (član 34.);
 - f) trajno iznese u inostranstvo dobro nasljeđa suprotno odredbama člana 48.;
- 2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 do 2.000 KM.
 - 3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i pojedinac novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM.

Član 76.

- 1) Novčanom kaznom od 500 do 5000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice i izvršilac radnji ako:
 - a) ne prijavi potencijalno dobro nasljeđa subjektima zaštite nasljeđa odnosno ne omogućiti Zavodu da to dobro pregleda i uzme podatke potrebne za evidenciju i dokumentaciju (član 10. ovog zakona);
 - b) suprotno odredbama člana 23. ovog zakona pristupi izvođenju radova bez prethodne saglasnosti Zavoda ili se ne pridržava mjera zaštite koje odredi ovaj Zavod;
 - c) ne obustavi radove u slučaju pojave nepredviđene opasnosti za zaštićeno dobro nasljeđa, odnosno ne obavijesti Zavod (iz člana 26.);
 - d) otpočne arheološka i druga istraživanja bez prethodnog odobrenja Zavoda, odnosno vrši ih protivno mjerama zaštite utvrđenih u tom odobrenju (član 28.);
 - e) ne preda pronađeno dobro nasljeđa Zavodu (član 32.);
 - f) otuđi dobro nasljeđa pod povoljnijim uslovima od uslova koje je ponudio nadležnom organu vlasti (član 51.).
- 2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 do 1000 KM.
- 3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i pojedinac novčanom kaznom od 50 do 500 KM.

Član 77.

Novčanom kaznom od 500 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj Zavod, ako:

- a) ne dostavi u roku od pet (5) godina prijedlog za stavljanja dobra nasljeđa pod zaštitu Kantona, odnosno Federacije Bosne i Hercegovine (član 14.);
- b) ne dostavi blagovremeno elaborat o zaštiti i korištenju zaštićenog lokaliteta ili nekretnine, kao i područja na kojem se to dobro nasljeđa nalazi (član 22.);
- c) ne pokrene postupak za obustavu radova dok se ne osiguraju utvrđene mjere zaštite, odnosno

- propusti da podnese zahtjev za naknadu štete (čl. 23., 24., 26.);
 - d) izda prethodno odobrenje suprotno uslovima iz člana 28.
 - e) uskrati imaoću, odnosno korisniku ili posjedniku dobra nasljeđa na njegov zahtjev besplatnu stručnu pomoć i uputstvo za pravilno održavanje i čuvanje dobra nasljeđa uključujući i stručni pregled dobra nasljeđa (član 38.);
 - f) otpočne obavljanje djelatnosti suprotno uslovima iz člana 61.
- Za prekršaj iz stava 1. ovog članka kaznit će se i odgovorno lice u Zavodu novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 78.

Ministar nadležan za poslove kulture obavezan je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati:

- a) Obrazac podataka za upis potencijalnih dobara nasljeđa iz člana 11. stava 2. ovog zakona.
- b) Pravilnik o tehničkim i kadrovskim uslovima za vršenje arheoloških istraživanja na prijedlog Zavoda iz člana 28. stav 4. ovog zakona;
- c) Pravilnik o nagrađivanju nalazača dobra nasljeđa iz člana 32. stav 2.
- d) Uputstvo o sadržaju i načinu vođenja Registra zaštićenih dobara II i III kategorije i dobara nasljeđa pod prethodnom zaštitom iz člana 63. ovog zakona.

Član 79.

Vlada Kantona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona Pravilnik o uslovima za osnivanje i otpočinjanje s radom kantonalnih organizacija za zaštitu nasljeđa iz člana 61. stav 4. ovog Zakona;

Član 80.

Dobra naslijeđa koja su evidentirana ili stavljena pod zaštitu po propisima koji su važili na području koje obuhvaća Kanton Hercegovačko - neretvanski smatraju se zaštićenim.

Član 81.

Kategorizacija izvršena po dosadašnjim propisima smatra se važećom sve dok se ne uspostavi kategorizacija u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 82.

Zavod je obavezan uspostaviti kategorizaciju iz člana 15. ovog zakona u roku od pet godina od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 83.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje s primjenom svi zatečeni propisi koji su se primjenjivali na području ovog Kantona a koji su se odnosili na zaštitu kulturno-historijske naslijeđa.

Član 84.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI KANTON
SKUPŠTINA

Broj: 02-01-XVIII-053/06
Mostar, 16. marta 2006. godine

PREDSJEDAVALAČU
Omer Čevra, s.r.

29

Na osnovu člana 39. Ustava HNK ("Službene novine HNK", broj: 2/98, 4/00 i 7/04), a u vezi člana 44. Zakona o građenju ("Službene novine HNK", broj 5/04), Skupština HNK na sjednici održanoj dana 16. novembra 2005. godine donijela je

ODLUKU**O POSTUPKU I USLOVIMA ZA
LEGALIZACIJU GRAĐEVINA
IZGRAĐENIH BEZ PRAVOSNAŽNOG
ODOBRENJA ZA GRAĐENJE****I OPĆE ODREDBE****Član 1.**

Ovom odlukom reguliše se način provođenja postupka legalizacije bespravno izgrađenih i nedovršenih građevina na području Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu Kantona) do stupanja na snagu Zakona o građenju ("Službene novine HNK", br. 5/04).

Član 2.

Pod "legalizacijom bespravno izgrađenih ili nedovršenih građevina", u smislu ove Odluke, smatra se provođenje postupka legalizacije u kojem se donosi rješenje o legalizaciji bespravno izgrađene građevine, kao i odobravanje nastavka izgradnje nedovršenih odnosnih građevina.

Pod "građenjem", u smislu ove Odluke, smatraju se radovi definisani Zakonom o građenju ("Službene novine HNK", br. 5/04).

Pod "građevinom", u smislu ove Odluke, smatraju se građevine definisane Zakonom o građenju ("Službene novine HNK", br. 5/04).

Pod "bespravno izgrađenom ili nedovršenom građevinom", u smislu ove odluke, smatraju se građevine iz stava 3. ovoga člana ili njihov dio, ukoliko je, prema propisima koji su bili na snazi na dan početka građenja za takvo građenje bilo potrebno odobrenje za građenje izdato od nadležnog organa, a takvo odobrenje nije izdato.

Pod "izgrađenom građevinom", u smislu ove Odluke, smatra se građevina na kojoj su do stupanja na snagu Zakona o građenju ("Službene novine HNK", br. 5/04) izvedeni građevinsko-zanatski i instalaterski radovi u cjelini.

Pod "nedovršenom građevinom", u smislu ove Odluke, smatra se građevina na kojoj su do stupanja na snagu Zakona o građenju ("Službene novine HNK", br. 5/04) izvedeni građevinski radovi na zatvaranju prve horizontalne etaže.

Investitor, u skladu sa Zakonom o građenju ("Službene novine HNK", br. 5/04), jeste pravno ili fizičko lice u čije ime i za čiji račun se gradi građevina i vrše drugi zahvati u prostoru.

**II POSTUPAK LEGALIZACIJE BESPRAVNO
IZGRAĐENIH OBJEKATA****Član 3.**

Postupak legalizacije provodi nadležni organ, odnosno služba uprave na čijem se području građevina gradi, ako ovom Odlukom ili drugim posebnim zakonom nije određen neki drugi organ, odnosno služba.

Član 4.

Postupak legalizacije se pokreće na zahtjev ovlaštenog lica.

Ovlaštenim licem, u smislu ove Odluke, smatra se vlasnik nekretnine na kojoj je bespravna građevina izgrađena, odnosno lice koje on ovlasti ili investitor bespravno izgrađene građevine za slučaj kada je bespravna građevina izgrađena na zemljištu koje je u državnoj svojini.

Zahtjev za legalizaciju podnosi se u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke. Protekom ovog roka gubi se pravo na podnošenje zahtjeva.

Član 5.

(1) Uz zahtjev za legalizaciju izgrađenih građevina prilažu se: